

Gör Det Själv

SVÅRIGHETSGRAD:

Det är rätt lätt att sätta upp panelerna och de kapas snabbt med cirkelsåg, så arbetet är ganska enkelt.

TIDSÅTGÅNG:

Två dagar för 15 meter vägg.

PRISBILD:

200–400 kr/meter beroende på vilken panel du väljer.

De tunna skivorna, som bara ska limmas fast på väggen ovanpå socklarna, finns i olika bredder. Här är en skiva som motsvarar fem stående brädor med pärlspont.

Skapa stämning med VÄGGPANEL

Det är rätt lätt att förändra stilen i ett rum med väggpanel. Det är inte bara snyggt utan också praktiskt. Panelen är lätt att hålla ren och skyddar väggen.

Bröstpanelen i ett rum hade förr flera funktioner. Dels gav den stil åt rummet, dels hindrade den drag genom väggen och utgjorde därför också en sorts isolering. I dag sätter vi upp panel för att skapa stämning och det finns en hel del att välja bland.

Trots namnet bröstpanel är det sällan vi monterar den i brösthöjd, och det kan också vara orsaken till att de flesta tillverkarna i dag kallar produkten väggpanel eller kort och gott panel.

Eftersom det finns ett tämligen stort utbud väggpaneler har du chans att sätta

personlig prägel på stilen och rummet. Det kan du t.ex. göra genom att välja en bred bröstlist, så att den även kan fungera som hylla. Du kan välja en låg panel eller en som går nästan till tak. Det bestämmer du själv liksom du kan måla den i vilken kulör du vill.

Det enklaste är att välja en färdig väggpanel av mdf. Den levereras färdigmålad och med fräst spår som ser ut som t.ex. pärlspont.

Priset för väggpanel varierar en hel del beroende på vilken typ du väljer, men räkna med 200–400 kr/meter vägg.

Planering

Innan du sätter dig i bilen för att köra till byggvaruhuset och handla väggpaneler bör du ha planerat arbetet. Till att börja med ska du ha bestämt hur hög panelen ska vara. Det ser snyggast ut om den håller ovankant med t.ex. underskåpen i köket, den undre delen av en spegeldörr, fönsterbänkens nivå eller liknande. Då blir resultatet mest harmoniskt.

Du ska också ha mätt hur brett stycke på väggarna som ska kläs med panel. Och innan monteringen ska du mäta en gång till, för att se om du måste såga till någon del för att panelen ska passa i bredd där den ska sitta.

1 Bestäm först hur hög väggpanelen ska vara. Utgå från exempelvis höjden på underskåpen om du ska sätta panel i kök och allrum. Eller välj samma höjd som fönsterbänkarna i ett rum.

2 Markera önskad höjd på alla väggar där du ska sätta upp panel. Kolla så att panelen inte blockerar för strömbrytare eller vägguttag. Skulle den göra det, måste du göra uttag i den.

Anpassning

Här har de gamla socklarna tagits bort och ersatts med nya, släta vitmålade socklar för att få en enhetlig stil i rummet. Den nya panelen ska sedan placeras stående på de nya socklarna.

Om du är nöjd med dina socklar hoppar du förstås över denna del av arbetet. Men du ska under alla omständigheter mäta ett par gånger. Dels för att se hur många panelskivor som går åt och om du måste kapa någon av dem i bredd för att de ska gå jämnt upp med väggbredden. Dels ska du mäta avståndet från sockeln till färdiglinjen. Kapa panelen upptill, där sågspåret kommer att döljas av bröstlisten.

Det räcker med en dyckert på var 30:e cm.

1 Sätt upp nya socklar om du inte kan använda de som redan sitter på väggen. Här sätter vi upp nya socklar, 70 mm höga, och de fästs med dyckertar och lim.

När du mäter bröstlisten ska du mäta från ovankant till falsen. Här är listen 35 mm.

2 Mät så att du vet om panelen ska kapas i höjd. Panelens höjd är lika med avståndet från sockeln till markerad färdighöjd. Dra därefter bort bröstlistens höjd från falsen till toppen.

3 Mät bredden på panelen för att se om den går jämnt upp med väggen i bredd. Om den inte gör det, måste du kapa den första och den sista skivan i bredd, såvida du inte kan kapa en skiva längs kanten eller profilen på en av "brädorna".

4 Markera på panelskivorna var de ska kapas. Tänk på att lägga dem så att noten vänds åt det håll som de ska monteras. Såga av dem upptill och inte nertill, för upptill döljs sågspåret senare av bröstlisten när den monteras.

5 Kapa skivorna. Det är allra bäst att använda en cirkel- eller sänksåg med tillhörande sågskena eftersom det ger snyggast sågspår. Har du ingen sågskena kan du använda en rak bräda som anhåll.

Montering

Panelen monteras enklast med lim och du bör välja ett så kallat monteringslim (det finns många att välja bland).

Om väggen är plan räcker det att du trycker fast panelen för att limmet ska hugga. Är väggen lite ojämn kan det vara nödvändigt att pressa en stund för att limmet ska binda på vägg och panel.

Du kan ev. fästa panelen upptill med dyckertar, som döljs så snart du har monterat bröstlistan. Fäst ev. också tillfälligt ett par klossar på socklarna, så att panelen blir stående. Det går också att fästa panelen tillfälligt med tejp eller fixera den med ett par snedsträvor.

TIPS

Undvik att sticka ner panelen bakom sockeln. Det kan se snyggt ut till att börja med, men efter några månader samlas det damm och smuts i fogen runt pärlsponten och till sist ser det tråkigt och smutsigt ut.

1 Dra ett vågrätt streck på väggen där panelen slutar – alltså en bit under bröstlistens ovankant. Då vet du hur högt upp på väggen du ska lägga på lim.

Limsträngarna får inte korsa varandra för då stängs luft in bakom panelen.

2 Lägg limsträngar på väggen och håll cirka 10 cm mellan dem. Om du lägger strängarna diagonalt så finns det alltid lim bakom varje fog. Lägg inte på mer lim än för en skiva i sänder.

6 Såga till bröstlistan och fäst den ovanpå panelen när alla paneler är på plats. Lägg ett par limsträngar på baksidan av listan och tryck den försiktigt på plats så att falsen går ner över panelen. Se upp så att du inte kladdar lim på väggen.

När bröstlistan geringssågas blir det lättare att skarva den.

7 Där bröstlistan ska skarvas geringssågar du den. Välj en vinkel på 30 eller 45 grader för då får du en större limyta och det gör det lättare att få en snygg, dvs. osynlig, skarv.

Många kombinationsmöjligheter

En väggpanel består i regel av en sockel nertill, en panel av stående eller liggande brädor i mitten och en avslutande bröstlist upptill. Panelen kan bestå av skivor, oftast av mdf, med ett fräst mönster som imiterar t.ex. pärlspontsbrädor. Men panelen kan också byggas upp av brädor.

Du kan kombinera panelen på många sätt genom att använda högre och tjockare socklar eller genom att använda bredare och grövre bröstlister. Du kan också **bestämma hur hög panelen ska vara** och om du vill måla den i en annan kulör än vitt.

Här har vi valt att kombinera panelen med en hög sockel.

Genom att välja en låg sockel ser panelen inte så kraftig ut.

3 Tryck fast den första skivan i limmet. Ställ skivan på sockeln en eller två millimeter från foderlisten. Pressa sedan in skivan mot väggen.

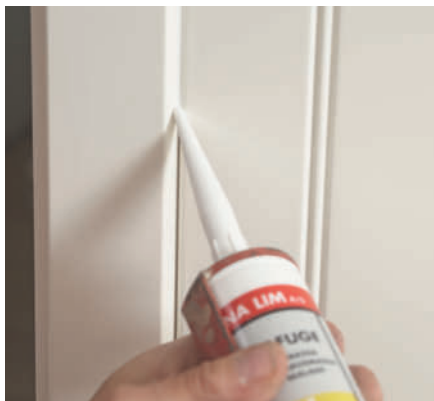

4 Sätt upp nästa skiva. Försäkra dig om att sponten går in i noten på föregående skiva innan du vippar in skivan mot väggen. Pressa in den mot föregående skiva och neråt mot sockeln.

Du kan ev. fästa en liten kloss på sockeln för att fixera panelen medan limmet torkar.

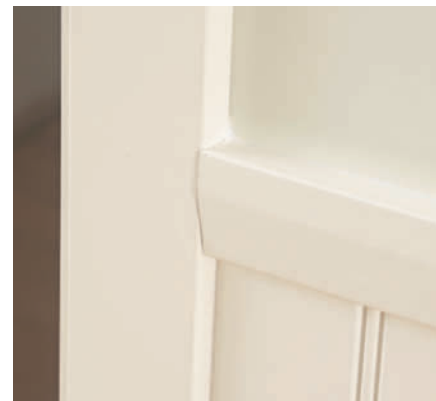
5 Fäst ev. skivan upptill med en dyckert eller två och lås den med en kloss på sockeln tills limmet har torkat. Det behövs antagligen inte om väggen är slät och plan, för då räcker det att trycka fast skivan hårt mot väggen.

8 Små springor fylls med akrylfogmassa, t.ex. mellan panelen och foderlisten runt dörren eller mot ett underskåp. Fogmassan är lite elastisk och tål rörelser och kan målas över.

9 Även vid hörn fyller du ut med akrylfogmassa om du inte i stället sätter upp en hörnlist. Släta ut alla fogar så slipper du synliga springor.

10 Foga också upptill mellan bröstlisten och väggen med akrylfogmassa och släta ut massan noga. Då ser det ut som om bröstlisten nästan växer ut ur väggen.

DETTA HAR ANVÄNTS

Material

- Väggspanel (här Alva vitmålad)
- Bröstlist
- Sockel, 21 x 70 mm
- Monteringslim
- Akrylfogmassa
- Dyckertar, 35 x 1,2 mm

Specialverktyg

- Sänksåg eller cirkelsåg med tillhörande sågskena
- Dyckertpistol

Det är både praktiskt och elegant med väggspanel. Här har vi valt en ganska enkel, nästan klassisk variant med pärlspont.

